

บ้านคลองขุด

ปากคลองขุดซึ่งเชื่อมกับคลองปากนครหรือคลองหัวตรุด
(ถ่ายเมื่อวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๕๑)

๑. ลักษณะทางกายภาพ

บ้านคลองขุดเป็นหมู่บ้านที่ ๖ ของตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๘ กิโลเมตร ประกอบด้วยกลุ่มบ้าน ๕ กลุ่ม คือ บ้านคลองขุด บ้านบางแขยง บ้านบางหุรอ บ้านบางนอก และบ้านบางতিকลัด

ทิศใต้ ติดกับคลองหัวตรุด
(คลองปากนคร)

ทิศตะวันออก ติดกับบ้านปากน้ำปากนคร
ตำบลปากนคร

ทิศตะวันตก ติดกับบ้านนางพระยา
ตำบลปากนคร

๑.๑ ขนาดและอาณาเขต

บ้านคลองขุดมีพื้นที่ประมาณ ๒,๗๐๐ ไร่ มีอาณาเขตดังนี้

ทิศเหนือ ติดกับบ้านศาลาสี่หน้า,
บ้านปากพญา ตำบลท่าซัก

๑.๒ ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศของบ้านคลองขุดมีลักษณะใกล้เคียงกับภูมิประเทศหมู่บ้านปากน้ำปากนคร และหมู่บ้านข้างเคียงในตำบลท่าไร่ กล่าวคือเป็นบริเวณชายฝั่งทะเล ตรงบริเวณที่คลองหรือลำบางเล็กๆ มาบรรจบกับคลองปากนคร (คลองหัวตรุด) มีตะกอน

ดินขนาดต่างๆ ทับถมหรือสะสมกันอยู่มาก ทำให้เกิด
แผ่นดินงอกและกลายเป็นผืนดินใหม่ซึ่งเป็นดินเลน
มีพืชที่ชอบและทนน้ำเค็มขึ้นอยู่ทั่วไป เช่น เสม็ด จาก
และลำพู เป็นต้น

ลักษณะดินในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นดินเลน
มีการระบายน้ำเร็ว ไม่อาจปลูกไม้ใหญ่หรือไม้ยืนต้นได้
ชาวบ้านจึงทำนาเป็นพื้น โดยอาศัยน้ำจากรวมชาติ
และจากคลองปากนครและลำบางเล็กๆ เป็นหลัก

ลำน้ำธรรมชาติที่ผ่านหมู่บ้าน คือ คลองปากนคร
(คลองหัวตรุด) ซึ่งมีต้นน้ำเกิดจากน้ำตกกะโรมใน
เทือกเขานครศรีธรรมราช ท้องที่อำเภอลานสกา จังหวัด
นครศรีธรรมราช

๒. ลักษณะทางสังคม

ประชากรในบ้านคลองขุดมี ๒๒๖ ครัวเรือน
(มีจำนวน ๑,๕๗๙ คน) ตั้งบ้านเรือนอยู่ในบริเวณ
ริมคลองหัวตรุด (คลองปากนคร) และลำบางต่างๆ
ในจำนวนนี้ร้อยละ ๙๙.๙๙ นับถือศาสนาพุทธ ส่วนที่
เหลืออีกร้อยละ .๐๑ นับถือศาสนาอิสลาม ประชากร
เข้ามาตั้งถิ่นฐานในบริเวณนี้เป็นเวลาไม่ต่ำกว่า ๑๕๐ ปี

ไม่มีวัดในหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงนิยมไปประกอบ
ศาสนกิจที่วัดมุขธาวา (หมู่ที่ ๑) ซึ่งมีพระครูวิเศษ
ศาสนกิจ เป็นเจ้าอาวาส และดำรงตำแหน่งเจ้าคณะ
ตำบลปากนครอยู่ด้วย อีกวัดหนึ่งที่พุทธศาสนิกชน
นิยมไปก็คือ วัดนางพระยา (หมู่ที่ ๓)

ไม่มีสถานศึกษาในหมู่บ้าน ผู้ปกครองจึงส่งบุตร
หลานไปเรียนที่โรงเรียนมุขธาวา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนบริการด้านสาธารณสุข
แก่ประชาชน เนื่องจากไม่มีสถานอนามัยในหมู่บ้าน
ดังนั้นจึงใช้วิธีไปรักษาที่สถานอนามัยบ้านโคกข่อย (หมู่
ที่ ๔) หรือโรงพยาบาลของรัฐและโรงพยาบาลเอกชน
ในตัวเมืองนครศรีธรรมราช

๓. ลักษณะทางเศรษฐกิจ

อาชีพหลักของชาวบ้านคลองขุดคือ การเลี้ยงกุ้ง

และประมงน้ำจืด รองลงมาคือ การรับจ้างทั่วไป ทั้งใน
และนอกภาคเกษตรกรรม ได้แก่ งานรับจ้างในโรงงาน
อุตสาหกรรม งานรับจ้างในสถานบริการในเขตตัวเมือง
และงานก่อสร้าง ส่วนอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูก
ข้าว และปลูกผักสวนครัว เป็นต้น นอกนั้นมีอาชีพ
ประมงชายฝั่งด้วยเรือขนาดเล็ก รายได้ของชาวบ้าน
แต่ละครอบครัวจึงไม่สู้ดีและไม่แน่นอน

๔. ลักษณะทางการคมนาคม

เส้นทางคมนาคมสายหลักที่ใช้เดินทางเข้าออก
หมู่บ้าน คือ ทางหลวงจังหวัดหมายเลข ๔๑๐๒ (นครฯ
-ปากนคร) ส่วนถนนภายในหมู่บ้านคือ ถนนสุขาภิบาล
๓ ซึ่งเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ผิวจราจรกว้าง ๕
เมตร

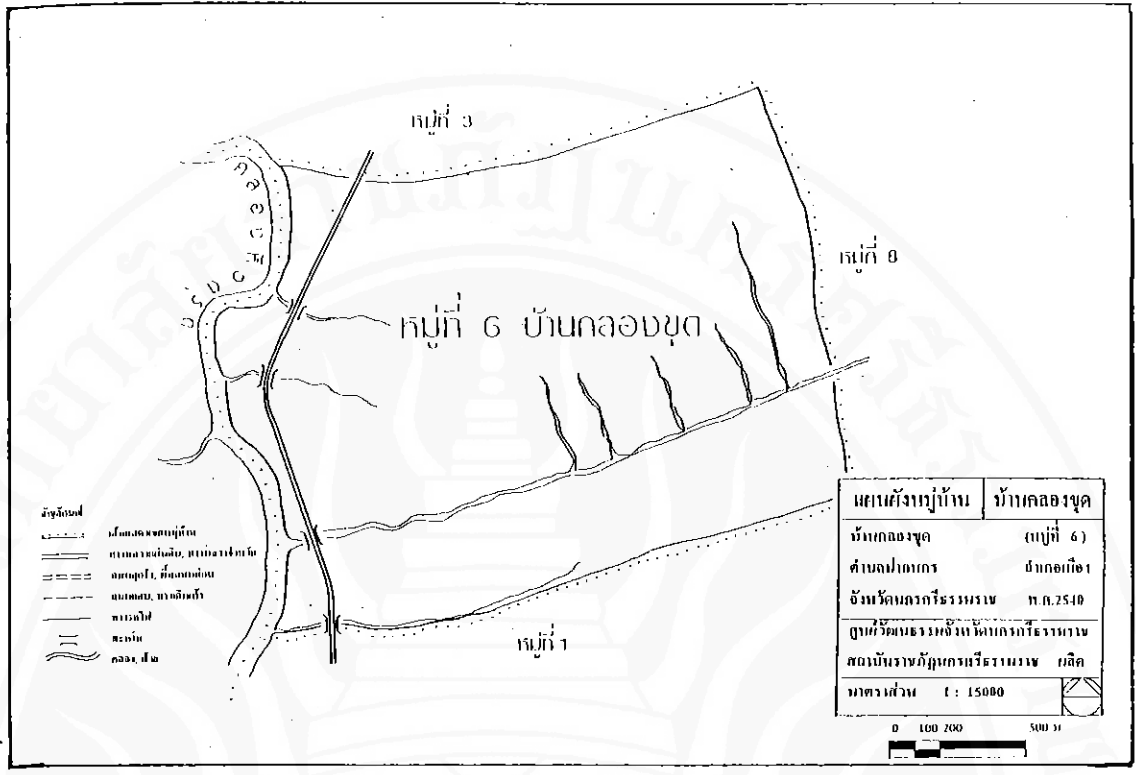
การบริการด้านคมนาคมขนส่งชาวบ้านใช้รถยนต์
ประจำทาง การเข้าออกหมู่บ้านมีรถจักรยานยนต์
รับจ้างบริเวณทางแยกเข้าหมู่บ้าน ส่วนการขนส่ง
ผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ตลาด นิยมใช้รถบรรทุก
ขนาดเล็กเป็นหลัก

๕. ประวัติชื่อหมู่บ้าน

ชื่อ "บ้านคลองขุด" ได้มาจากสภาพภูมิประเทศ
ในหมู่บ้านซึ่งมีลำคลองสายใหม่ที่เกิดจากการขุด
ชาวบ้านละแวกนี้จึงตั้งชื่อหมู่บ้านของตนว่า "บ้าน
คลองขุด"

นายประยุทธ์ ศิริคุณ* เล่าว่าในหมู่บ้านคลองขุด
มีคลองส่งน้ำอยู่สายหนึ่ง คลองนี้เกิดจากการขุดของ
ชาวบ้านที่ต้องการความช่วยเหลือจากทางราชการ
ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ให้มาขุดคลองให้ตรงและสั้นที่สุด
เพื่อจะได้เชื่อมทางน้ำระหว่างคลองปากนครกับคลอง

*สัมภาษณ์นายประยุทธ์ ศิริคุณ อายุ ๓๗ ปี ณ บ้านเลขที่
๓๐/๖๙ หมู่ที่ ๔ (บ้านราชพฤกษ์ ๒) ตำบลปากนคร อำเภอ
เมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๕๔๐

คลองขุด (หรือคลองนครพญา) ซึ่งเป็นลำน้ำที่เชื่อมระหว่างคลองปากนครกับคลองท่าซัก
 ขุดในสมัยรัชกาลที่ ๕ ครั้นพระยาสุโขมนัยวินิตเป็นข้าหลวงเทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช

ท่าซัก (คลองท่าวัง) ได้สะดวกรวดเร็วขึ้น เพราะหาก
 ไม่มีคลองลัด ชาวบ้านในตำบลท่าซักกับตำบล
 ปากนครต้องใช้เวลาเป็นวัน จึงจะไปมาหาสู่กันได้
 ทั้งๆ ที่ตำบลทั้งสองอยู่ไม่ไกลกัน จากเสียงเรียกร้อง
 ดังกล่าว พระยาสุโขมนัยวินิต (ปั้น สุขุม) ข้าหลวง
 เทศาภิบาลมณฑลนครศรีธรรมราช จึงได้ตัดสินใจ
 ขุดคลองลัดระหว่างคลองปากนครกับคลองท่าซัก เมื่อ

เสร็จเรียบร้อยจึงตั้งชื่อคลองนี้ว่า "คลองนครพญา"
 (แต่ชาวบ้านมักเรียกว่า "คลองขุด") ริมฝั่งคลองขุดนี้
 ก็เริ่มมีผู้คนมาตั้งถิ่นฐาน จนกลายเป็นหมู่บ้านขึ้นใน
 ที่สุด

เมื่อทางราชการได้แบ่งเขตปกครองในพื้นที่ตำบล
 ปากนคร จึงได้ตั้งชื่อหมู่บ้านนี้ว่า "บ้านคลองขุด" และ
 ใช้สืบมา